UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct. Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 1. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-82999

Visual Library

VERSVS 1. 2.

Et reſpondens Ieſus dixit iterum in parabolis eis dicens. Simile factum eſt regnum cœlorum homini regi, qui fecit nuptias filio ſuo.

QVÆSTIO I.

Quæ parabolæ ſignificatio?

§. 1. REx, Deus eſt. Filius Chriſtus. Sponſa, Humana natura. Vocati primo loco, Iudæi. Serui, Apoſtoli. Apparatus, omnia gratiæ, & gloriæ dona. Inuitati ſecundo loco Gentes. Deſtitutus veſte nuptiali, qui ſine fide viuâ ſeu caritate venit. Cœnaculum, Eccleſia. Tenebræ exteriores, inferi. Exercitus angeli boni & mali, impiorum vltores. Inuitatores etiam olim Patriarchæ, Prophetæ, alijq; iuſti fuerunt. Parabolæ exegeſis.

Pro nuptijs in Syro eſt, משתותא *meſchthutha*, quod conuiuium quoduis, ſeu vt Græci vocant, συμπόσιον propriè dicitur, vtriq; enim à bibendo, & combibendo appellant, rectius fortè Latini à conuiuendo. Niſi forte viuere non aliud putarunt, quàm bibere. Nec dubitandum eſt de nuptiali conuiuio filij intelligi, quanquam & Lucas tantum habet de cœnâ magnâ.

Nuptiæ porro hoc loco non ſunt cœleſtis vitæ gaudia, nec cœnaculum eſt cœleſte palatium: quamuis conuiuij typo gaudia illa aliquando ſignificentur, & ita doceat Hil. can. 22. in Matth. Quem enim Deus illius aulæ ingreſſu dignatus fuerit, nunquam eijcitur, ſed manet immota ſemel acceptæ beatitudinis æternitas. Beatitudo enim nulla eſt, niſi quæ æterna eſt, & eſſe talem omnibus eam obtinentibus conſtat.

Nuptias autem vocare voluit, quod etſi Eccleſia omnibus modis ſerua eſſet, Sponſam tamen vocare dignatus eſt, & eſſe ſacrum ac ſpirituale coniugium, Atque ſponſus pro ſponſa ſe in tormenta ac mortem dedit, vt ſponſam ſibi æternam coniungeret. In Apoc. etiam vocantur nuptiæ agni. Quod vero Innocentius Extrau. de Bigam. cap. debitum. & Lombardus 4. diſtinct. 26. per has nuptias animæ fidelis cum Chriſto ſponſo coniunctionem interpretantur, myſtica eſt expoſitio, in parte tamen literalis. Cum enim Chriſtus totius Eccleſiæ Sponſus ſit, ſingula etiam eius membra ſpirituali matrimonio illi iunguntur.

§. 2. Athanaſius hunc in modum parabolam explicat. q. 10. de dictis ſcripturæ. *Quis ille rex? Deus. Quis filius? Chriſtus. Quinam illi ſunt, qui erant vocati? Prophetæ, & Apoſtoli. Qui illi qui denegabant? Iudæi. Qui vero veniebant? Hi qui erant ex gentibus. Quis erat qui non habebat nuptialem veſtem? Iudas, & qui, quemadmodum ipſe, in ſancta ſeſe indigne ingerunt.*

Vbi vertit quidam Latinus, *in ſancta miniſteria*, Græcus habet ἐπιπηδῶντες εἰς τὰ ἅγια, *inſilientes in ſancta.* Porro Meſſiam vocari filium Dei apud Iudæos vſitatum fuit. Sic enim de Meſſiâ Pſal. 2. illa verba נשקו בר Hebræi interpretantur *Oſculamini filium* R. Salomo teſtatur Magiſtros noſtros de Meſſiâ interpretatos. Sic & R. Abbenezra, & R. Abraham. Et in Midras Thehillim. deſcribitur filij opus. *Oſculamini filium. Hoc eſt quod ſcriptum eſt, Pſal. 85. Miſericordia & veritas, obuiauerunt, iuſtitia & Pax oſculatæ ſunt. Dixit Rabbi. Hoc ſimile eſt regi ſilius vrbis irato. Iuerunt ergo filij vrbis, & filior regis, vt regem placaret, ſupplicarunt. Iuit filius & placauit patrem ſuum. Quumq; rex per filium reconciliatus eſſet, iuerunt filij ciuitatis ad gratias agendas regi. Dixit vero illis rex: Mihi vos gratias agitis? ite & filio meo gratias agite. Nam niſi ipſe fuiſſet, iam ciuitatem euertiſſem, & hoc eſt, quod dictum eſt: Oſculamini filium.* itaque inter eos conſtabat filium regis vocari Meſſiam.

VERSVS 4. & ſequentes.

Dicite inuitatis: Ecce prandium meum paraui, tauri mei & altilia occiſa ſunt & omnia parata, venite ad nuptias. Illi autem neglexerunt & abierunt, alius in villam ſuam, alius vero ad negociationem ſuam: reliqui vero tenuerunt ſeruos eius & contumelijs affectos occiderunt. Rex autem cum audiſſet iratus eſt, &c.

QVÆSTIO I.

Cur vocati venire noluerunt?

§. 1. NOn ſimpliciter mittit vocatum, ſed καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους. *Vocare vocatos ad nuptias.* Syrus hic quoque generale nomen conuiuij retinet. Et duobus verbis vtitur, דנקרון *denecrun, vocare,* למזמנא *lamzammene*, inuitatos. Immerito igitur Beza reprehendit, Eraſmum & veterem interpretem: quod non dixerint, *vocare vocatos*, ſed *vocare inuitatos.* Sunt enim vſi proprio vocabulo conuiuiorum, quo Græci carent, Latini & Syrus habent. Syris זמומין dicuntur, qui, vt ipſi loquuntur, *vocantur ad opus benedictionis menſæ.* Nam זמן eſt, & inuitare & condicere ad conuiuium. Quod etiam καιρὸν ſeu tempus opportunum ſignificat. Tanto itaque maior illorum erat improbitas cum tam commodo tempore inuitati, contemnunt, & inuitatorem & regem. More autem regio mittuntur ſerui ad inuitatos antea, vt indicent adeſſe tempus: nam ante inuitati aliâ legatione fuerant, vt ſeſe pararent, decenterque ad nuptiarum dignitatem augendam venirent; erant enim ſubditorum honoratiores, & clientes beneficiarij, quos ex lege venire oportebat. In conuiuarum catalogo primo loco adſcripti erant, ſed honorem ſibi oblatum contempſerunt. Læſa autem grauiter regis eo contemptu fuit maieſtas, indignari enim ſolent, qui vocati ad nuptias, nullâ legitimâ causâ datâ, venire recuſant. Præſertim ſi contemptim aſpereq; reſpondeant, at hi ſub ipſum tempus, & momentum, cum omnia parata erant, cum iam omnia τεθυμένα, occiſa ſeu immolata erant, recuſabant. nam in conuiuio immolare victimas ſolebant. Deinde contumelioſe, & crudeliter ſeruos inuitantis acceperunt. *Vocantur inuitati.* *Contemptu nuptiarum regia læſa maieſtas.*

Non eſt probabile quod exiſtimat Abulenſis, veritum regem, ne forte non ſatis prudenter primi ſerui egiſſent, aut etiam mentiti eſſent; non enim ſolent deeſſe legati regibus, qui ad conuiuium inuitent, nec tam multos in tam varijs locis in mendacium conſpirare poſſe veriſimile fuit; nec vero auderent, principum accuſatione conuincendi.

§. 2. Recuſant ex æquo omnes, alij negligunt, vt ſuis rebus vacent, alij ſeruos inuitatores etiam occidunt. Verbum ἀμελήσαντες talem contemptum indicat, qualis in illis eſt, qui non niſi obiter, & moris cauſa rebus diuinis interſunt, toti terrenis obnoxij. Syrus textus habet בסו *beſau*, & gloſſa marginalis interpretatur בזא *baza.* Ex quo conſtat, non eſſe excuſandos, qui quamuis ſpecioſos prætextus quærunt, ne *Negligunt pietatem.*

Mm Deo